

Urkraft

Ett besök på Island väcker respekt – för naturens skönhet och människans fantasi. Sidorna 4–5

Gullfossen är Islands mäktigaste vattenfall och en av de största turistattraktionerna.

FOTO: JAN MALMBORG

Spotmarknad på hotellrum ny trend

Ett och samma hotellrum kan numera kosta nästan vad som helst. Allt beror på när och hur man bokar det. Den som är ute i god tid på nätet kommer oftast billigast undan. Sämst är att komma in direkt från gatan. **SIDAN 2**

Höjd poäng för flott göteborgare

Tre år efter förra besöket gör Hotellpatrullen ett omtest av Elite Plaza Hotell i Göteborg. Och blir ännu mer nöjd än sist. Både av maten och det fullmatade rummet. **SIDAN 3**

Väderkvarnar i Bodrum.

Bodrum alternativ till Antalya och Marmaris

Den turkiska badorten Bodrum finns nu åter på den svenska charterkartan. I dess omgivning finns många mysiga små strandbyar – Yalikavak är en av dem. **SIDAN 6**

Resebilagan åter den 21 augusti

Detta är sista numret av DN Resor före sommaren. Nästa vecka flyttar resematerialet in i den nya bilagan Sommar-Söndag.

Ett fåtal
platser kvar!
Juli och
augusti.

Boka på www.flysnowflake.se

Stockholm →
Helsingfors

från **395:-** Enkel resa

Stockholm →
Bryssel, London,
Paris, Prag

från **595:-** Enkel resa

Stockholm →

495:- Tallinn 695:- Berlin

SAS

Scandinavian Airlines

A STAR ALLIANCE MEMBER

Askur släcker törsten i älven Öfusa efter en uppfriskande töltritt.

Vid Thingvellir finns ett sju kilometers gap. Här slutar Amerika och där borta börjar Europa.

Ett eftermiddagsdopp i Blá lagunen är en perfekt början på Islandbesöket. FOTO: KATJA MALMBORG

Kokhett möte med

GRAFIK: DN

För att vara ett nordiskt land är Island väldigt exotiskt. Här finns gigantiska havsvidunder, svavelosande simbassänger, gastkramande vidder och världens följsammaste hästar. Och ändå känns det nästan som hemma.

text och foto Jan Malmberg

REDAN I TAXIN PÅ VÄG från Keflaviks flygplats får vi en första antydning om att Island och islänningar inte är som andra. Den vänliga chauffören berättar att det bor små troll bakom de kantiga lavastenarna längs vägen.

Ja, ja, tänker vi, det där säger hon säkert till alla turister, det säljer.

Men efter en lång och engagerad utläggning har hon övertygat oss om att detta är precis vad hon och många av hennes landsmän tror. Att avlägsna släktingar till Astrid Lindgrens grådvägar och rumpnissar lever här bland stenarna.

Efter några intensiva dagar bland gejsrar, vattenfall, islandshästar och havsvidunder kommer vi att vara nästan övertygade om det själva. Något magiskt är det i alla fall med den här ön.

Första anhalt är Blá lagunen. Det kunde inte ha börjat bättre.

Trots att vi hört en hel del om denna säregna badanläggning, från början bara en spillvattenbassäng till ett geotermiskt kraftverk, så överträffar den alla våra förväntningar. Kanske bidrar också det sällsynt vackra vädret till upplevelsen: Att få ligga där i det 37-gradiga lätt svavelosande och mineralrika blåvita vattnet i strålende sol och blicka ut över det egenartade landskapet medan eftermiddagen blir till kväll.

Inte bara den enorma konstgjorda sjön är imponerande. Hela anläggningen är det. Bastulokalerna är snygga, omklädningsrummen praktiska, restaurangen hyperchic, butiken väl sorterad – dessutom är det förvånansvärt billigt för att vara Island: 140 svenska kronor i inträde och 30 i handdukshyra.

Tidigt nästa morgon väntar nästa megaatt-

raktion – valsafari. Vädret har slagit om. Det regnar, blåser och är kallt i Reykjaviks hamn. Typiskt Islandsväder, med andra ord.

Men när vi väl kommit ombord på båten stiger livsandarna. En bidragande orsak till det är guiden, en glimrande kvick och kunnig isländska som tycks behärska alla de stora världsspråken. Och det behövs – ombord trängs briter, spanjorer, fransmän, tyskar, japaner, italienare, jänkare och några svenskar.

Snart visar sig också solen. Men av djurlivet får vi till en början hålla tillgodo med tusentals kringflygande lunnefåglar, som förvisso är söta men inte så stora.

Men så ropar guiden: "Dolphins three a clock", vilket hon sedan översätter på alla sina språk. Vad vi just skådat på styrbord sida är ett gäng vitnosdelfiner som graciöst plöjer genom vattnet.

Det dröjer inte länge förrän vikvalarna gör entré. Dessa förhållandevis fjuttiga små valar – max elva meter och tio ton stora – är ett säkert inslag under ett valsafari i vattnen utanför Reykjavik. Efter att vi siktat sex-sju vikvalar går de flesta passagerar ner i kajutan, frusna och nöjda.

Plötsligt hojtar guiden i högtalarna: "Humpback, ballena jarobada, mégaptère, buckelwal, knölval!!!"

Däcket fylls snabbt och under några magiska minuter får vi följa tre knölvalar – med en maxlängd på 19 meter och maxvikt på 48 ton – när de med jämna mellanrum går upp för att andas och spruta ut sin vattenkaskader. Sista gången kommer en av dem upp alldeles vid sidan av båten, som nu plötsligt känns väldigt liten.

På nästa utflykt kommer vi också att kom-

ma i kontakt med naturens under – det finns gott om dem på Island. Den guidade bussrundturen längs Gyllene Ringen visar upp några av de största sevärdheterna på den sydvästra delen av ön.

FÖRSTA ANHALT är det geotermiska kraftverket Nesjavellir, ett av tre sådana på ön. Här hämtas vatten upp i ett 20-tal borrhål i lavabäddarna, som mest är hålen 2 000 meter djupa och vattnet 380 grader hett. Från kraftverket strömmar sedan varje sekund över 1 600 liter 83-gradigt vatten till Reykjavik för att värma husen. Hela 90 procent av alla hus på ön värms på detta vis.

Precis som de andra kraftverken på ön ligger Nesjavellir på gränsen mellan de nordamerikanska och eurasiska kontinentalplattorna. Att befinna sig i detta ingenmansland är Islands öde – och på senare år stora lycka. Kostnaden för värmen är 40 procent av oljepriset. Man badar i ett hav av billig energi.

Bästa stället att få en uppfattning om öns utsatta läge är Thingvellir, nästa stopp på rundturen. Bussen stannar uppe på en ravinkant. Det är här Nordamerika slutar, den eurasiska. Allt däremellan är ett öppet sår där allt kan hända.

Desto märkligare då att denna plats är den isländska nationens fundament.

Det var i denna sänka vid den stora sjön Thingvallavatns norra strand som Alltinget började hållas år 930. Vid detta högsta beslutande möte samlades öns 48 hövdingar med jämna mellanrum för att stifta nya lagar, reda ut landtvister och arrangera bröllop. Dess absoluta makt bröts i mitten på

Lunchpaus för hästar och ryttare längst in i Rökdalen under en dagsutflykt med Eldhestar.

Strokkur sprutar punktligt upp sin vattenpelare var tionde minut. Storebror Geysir tiger still.

Islands naturkrafter

1200-talet, då norska kungar började styra Island, men Alltinget fortsatte ändå att mötas här fram till 1798.

En flat sten kallad "Lagstenen" sägs ha varit den plattform där talaren ska ha stått. I övrigt finns inga synliga tecken på den gamla mötesplatsen, men den vackra och dramatiska inramningen gör ändå att man förstår att här skett stora ting – och fortfarande gör det. Varje år vidgas öppningen mot underjorden med två och en halv centimeter.

NÄSTA ANHALT ÄR GULLFOSSEN, ett av Islands många spektakulära vattenfall. Det 32 meter höga fallet stormar fram i älven Hvítá som för med sig iskallt smältvatten från den stora glaciären Langjökull som kan skönjas en dryg mil bort i all sin mäktighet.

Att fallet fortfarande lever kan vi tacka en stridbar isländska för.

På 1920-talet fick ett gäng utländska investerare upp ögonen för fallet och fick regeringens tillstånd att projektera ett kraftverk som skulle ha utplånat Gullfossen. Något som den motsträvige markägarens dotter, Sigridur Thomasdóttir, gjorde allt i sin makt för att förhindra. Bland annat vandrade hon till fots den 110 kilometer långa vägen till Reykjavik och hotade att kasta sig själv i fallet om inte beslutet revs upp. Hennes motstånd fick slutligen investerarna att vekna och dra sig ur uppgörelsen. 1975 donerades fallen till den isländska staten och är numera naturreservat.

Ett annat vattenmirakel finns alldeles i närheten, Geysir. Denna gejsir som gett namn åt en hel geotermisk företeelse, har sedan länge nått pensionsåldern. Den började sin bana efter ett vulkanutbrott på 1300-talet. Ända

fram till 1960 förmådde den sedan spruta en 80 meter hög kokhet vattenpelare upp i luften. Men sedan veknade den.

Efter en jordbävning år 2000 blev det återigen fart på Geysir, men numera sprutar den på sin höjd några meter åt gången – men bara när den har lust. Lyckligtvis finns det alldeles i närheten en annan mer ständaktig släkting: Strokkur. Var tionde minut sprutar den ut en minst 20 meter hög vattenpelare till turisternas och souvenirförsäljarnas stora glädje.

Om gejsrar, vattenfall och valar hör till Islands mest vådliga attraktioner, är Islands hästarna desto tryggare. En besök på ön är inte komplett utan en ordentlig töltritt över lavafälten.

Under två dagar bor vi på den ekomärkta hästgården Eldhestar, strax utanför samhället Hveragerdi fyra mil öster om Reykjavik.

Av Islands uppmot 20 stora hästgårdar är den här den som är mest känd i Sverige. Inte undra på det. Vid framkomsten visar det sig att minst 15 av 20 i personalstyrkan är unga svenskor. De jobbar omväxlande som ridlärare, hästskötare och receptionister.

Det krävs inte någon livligare fantasi för att förstå att detta måste vara ett himmelrike för en svensk hästtjej. Att få leva en sommar i denna sagolika miljö med uppmot 200 sagolika djur. Då är det lätt att glömma att man jobbar sexdagarsvecka och att månadsförtjänsten bara är 4 000 kronor efter skatt, mat och logi och att man dessutom måste betala flygresan själv.

Vår första utflyktsledare heter Johanna. Vi är fyra i ridgruppen och hästarna heter Askur, Silvri, Bjartur och Frejur. Det blir en stillsam och vacker halvdagstur över de få-

gelrika våtmarkerna ner mot älven Ölfusás delta. Det blir också några kortare töltritter, men bara som en uppmjukning inför morgondagen.

Då bär det av inåt land, vi ska ta oss över lavafälten nedanför vulkanen Hengill, längs Skálafells branter, upp mot Reykjadalur. Framför oss rider till en början en grupp med femton ryttare och ett femtiotal hästar som ska ut på en sjudagarsritt. De väcker både vår avund och vår medkänsla. Att rida islandshäst tar nämligen på krafterna – allra helst om det är ett tag sen man satt upp till häst.

EFTER EN LÅNG TÖLT fram till bergets fot bär det av uppåt. Allt eftersom vi stiger uppåt tätnar dimman, tills vi slutligen är helt omslutna av den. Här och var ser man bubblande heta källor. På ett ställe trampar hästarna försiktigt fram längst en brant bergskant. Någonstans där nere hörs ett mullrande brus – ett vattenfall.

Men de trogna islänningarna sviker oss inte. Till slut når vi fram till Reykjadalur, Rökdalen. Här badar vi i en het bäck och plötsligt skingras dimman och solen bryter fram: Ett vidunderligt landskap breder ut sig framför oss – en frodigt grön dal, omgiven av branta mörkbruna lavasluttningar, överallt bubblar och ryker det från heta källor.

Under ritten hemåt blir vi varse hur nära kanten vi tidigare ridit, hur långt ner vattenfallet ligger och hur trygga vi nu känner oss på hästarna. Fyra dagar i Islands magiska natur närmar sig sitt slut. Men några troll såg vi inte. Inte den här gången.

JAN MALMBORG

jan.malmborg@dn.se 08-738 12 44

Island

Resadit: Flyg Stockholm-Reykjavik med Icelandair maj–september från 3700 kr t/r, om man tar kvällsflyget på utresan kostar det från 2850 kr t/r. Med lågprisbolaget Icelandexpress är lägsta pris Köpenhamn–Reykjavik 1500 kr enkel resa. Ett alternativ är att besöka Island i samband med en USA-resa med Icelandair. Stockholm–New York t/r kostar fram till den 24 augusti från 6400 kr och därefter från 4200 kr och berättigar till ett tredagarsstopp på Island i varje riktning. En paketresa med flyg från Stockholm och två hotellnätter i dubbelrum i Reykjavik kostar under högsäsong från 4700 kr. Det finns dessutom en rad längre paketresor med utflykter inkluderade.

Resarunt: Busstransfer från flygplatsen till Reykjavik kostar 125 kr, inklusive en avstickare till Blå lagunen 420 kr med inträde, en heldags bussrundtur till Thingvellir, Geysir och Gullfoss kostar 650 kr, en halvdags valseafari 420 kr, en heldags ridutflykt på Eldhestar 920 kr med lunch och busstransfer från Reykjavik. En dags bilhyra kostar under högsäsong från 750 kr.

Logi: Dubbelrum på mellanklasshotell i Reykjavik kostar under högsäsong från 700 kr, ett dubbelrum på Eldhestar 1400 kr.

Mat: Krogmat på Island är dyrare än i Sverige och knappast bättre, men korvarna är goda.

Information: www.islandsresor.se, www.icelandexpress.com, www.re.is och www.icelandexcursions.is (utflykter), www.austurleid.is (buss), www.eldhestar.is, www.ishestar.is, www.bluelagoon.is

Världsarv: Thingvellir nationalpark är Islands enda världsarv.

